

Evidenčný list pamätihodnosti mesta Bratislavy

BA - II. - B.14

Mesto: Bratislava

Mestská časť: Bratislava – **Staré Mesto**

Adresa: Františkánske nám.

Adresa popisom: pred r.-kat. kostolom Zvestovania P.Márie

Typ pamätihodnosti: kategória 1A – hmotné nehnuteľné

Názov pamätihodnosti: **kovový tepaný kríž**

Č. v zozname MČ: zoznam t.č. nie je vypracovaný

Popis:

V priestore napravo od vstupu do kostola Zvestovania Panny Márie, ktorý je známy ako františkánsky kostol, je umiestnený kovový tepaný kríž v kamennom podstavci. Podstavec má nízky širší sokel, nápisová doska je lemovaná dvoma štylizovanými kanelovanými pilastrami, ktoré nesú zalomenú rímsu. Na podstavec je osadený kovový tepaný kríž. Kríž je umeleckou prácou bratislavskej dielne firmy umeleckého zámočníctva **Ľudovít Márton** a syn a pochádza z r.1899, ako nás o tom informuje signatúra v kruhovom páse. Táto umelecko remeselná firma pôsobila v bratislavskom priestore i mimo hranice mesta 75 rokov, činnosť ukončila v r.1926.

Samotný kríž je výsledkom práce v období, kedy kulminovala kvantitatívna i kvalitatívna aktivita dielne. Martonovci radi uplatňovali renesančné a barokové i secesné tvaroslovie, kopírovali staré vzory do najmenšieho detailu. Aj tento kríž bohatosťou svojho ornamentu, nadväzuje na umelecké práce obdobia neskorého baroka. Štylizované rastlinné ornamenty sú kombinované s realistickými prvkami, ako sú kosti, presýpacie hodiny či hudobné nástroje a divadelná maska.

Nápisová doska nesie text v nemeckom a maďarskom jazyku. Ako uvádza Š. Holčík, v hornom je text informujúci o tom, že kríž postavili príbuzní pánovi Johannovi Jozefovi Azovi, ktorý bol starostom a umrel v r.1793. Dolný maďarský text hovorí o tom, že kríž dala obnoviť rím.-kat. cirkev a umiestnila ho na toto miesto.

Literatúra a pramene:

Rakovnícký, V.: Umelecké kováčstvo a zámočníctvo (Bratislava 1987)

Holčík, Š.: Železný kríž je dnes kultúrnou ruinou (In.: Bratislavské noviny 36/2011)

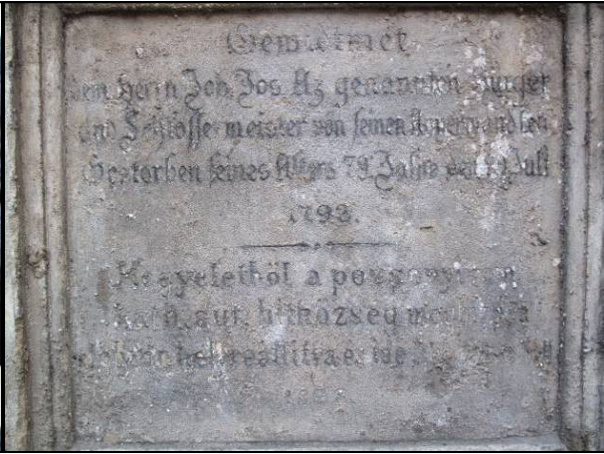
Spracoval: PhDr. Jana Hamšíková, MÚOP

Autor fotodokumentácie: PhDr. Jana Hamšíková

Dátum: september 2011

Detaily kríža

GKÚ Bratislava
Informatívna kópia z mapy
Vytvorené cez katastrálny portál

Okres: Bratislava I
Obec: BA-m.č. Staré mesto
Katastrálne územie: Staré mesto

